

Brussel, 23.3.2021
COM(2021) 138 final

Aanbeveling voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**houdende machtiging tot het openen van onderhandelingen over een overeenkomst
tussen de Europese Unie en de Republiek Angola inzake investeringsfacilitering**

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

Op 19 december 2019 heeft de Raad zijn besluit¹ vastgesteld tot wijziging van de onderhandelingsrichtsnoeren voor de onderhandelingen over economische partnerschapsovereenkomsten (EPO's) met de landen en regio's in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS), voor zover die onder de bevoegdheid van de Unie vallen ("de onderhandelingsrichtsnoeren van 2019"). Bij die nieuwe onderhandelingsrichtsnoeren zijn het brede mandaat en de onderhandelingsrichtsnoeren die de Raad op 12 juni 2002 heeft vastgesteld (9930/02) geactualiseerd.

In punt 6.2, eerste alinea, van de gewijzigde onderhandelingsrichtsnoeren staat te lezen: *"Investerings. In overeenstemming met de doelstelling "armoede terugdringen en uiteindelijk uitroeien, overeenkomstig de doelstelling van duurzame ontwikkeling" (en gelet op de artikelen 1, 29 en 75 tot en met 78 van en bijlage II bij de Overeenkomst van Cotonou en de desbetreffende bepalingen van de opvolger daarvan, zodra deze van toepassing is), komen de partijen overeen een kader in te stellen dat wederzijds voordelige en duurzame investeringen tussen beide partijen vergemakkelijkt, bevordert en stimuleert, rekening houdend met de multilaterale initiatieven voor investeringsbevordering. Dat kader zal gebaseerd zijn op de beginselen van non-discriminatie, openheid, transparantie en stabiliteit. De partijen zullen de ontwikkeling van een aantrekkelijk en stabiel investeringsklimaat bevorderen via ondersteuning van stabiele en transparante regels voor investeerders, en streven naar een betere financiële inclusie en toegang tot financiering."*

Angola is nog geen partij bij de EPO tussen de EU en de EPO-groep van de Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika (SADC)², en die overeenkomst bevat geen bepalingen over de facilitering van investeringen.

In een gezamenlijke verklaring³ van 8 september 2020 hebben de uitvoerend vicevoorzitter van de Europese Commissie, Valdis Dombrovskis, en de minister van Handel en Industrie van Angola, Victor Fernandes, bevestigd voornemens te zijn verkennende besprekingen te beginnen over een investeringsovereenkomst tussen de EU en Angola, die bovenop de EPO komt en de nadruk legt op de facilitering van investeringen.

Op grond van de bestaande, in 2019 geactualiseerde onderhandelingsrichtsnoeren wordt de Commissie door de Raad gemachtigd om met de ACS-landen en -regio's te onderhandelen over economische partnerschapsovereenkomsten die een breed scala aan onderwerpen bestrijken, inclusief bepalingen inzake de facilitering van investeringen⁴. In het licht hiervan en gezien de bereidheid van Angola om met de EU over een overeenkomst op dit gebied te onderhandelen, beveelt de Commissie aan **onderhandelingen met Angola te openen over**

¹ Besluit (EU) 2020/13 van de Raad van 19 december 2019 tot wijziging van de onderhandelingsrichtsnoeren voor de onderhandelingen over economische partnerschapsovereenkomsten met de landen en regio's in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, voor zover die onder de bevoegdheid van de Unie vallen (PB L 6 van 10.1.2020, blz. 101).

² Angola is bezig toe te treden tot de bestaande EPO tussen de EU en de EPO-groep van de SADC (momenteel bestaande uit Botswana, Eswatini, Lesotho, Mozambique, Namibië en Zuid-Afrika).

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84859/5th-angola-eu-ministerial-meeting-joint-way-forward_nl

⁴ Dergelijke onderhandelingen worden momenteel met vijf landen van Oostelijk en Zuidelijk Afrika (ESA) gevoerd in het kader van de "verdieping" van de bestaande economische partnerschapsovereenkomst.

een overeenkomst inzake investeringsfacilitering. Om de samenhang en de consistentie met de onderhandelingen met andere ACS-landen over investeringsfacilitering te verzekeren, moeten de onderhandelingen met Angola worden gevoerd **op basis van de leidraad die in de onderhandelingsrichtsnoeren van 2019 met betrekking tot investeringsfacilitering wordt gegeven** (punt 6.2, eerste alinea).

De algemene doelstelling van deze overeenkomst zou zijn om het investeringsklimaat te verbeteren en om de mobilisering van investeringen tussen de partijen en de handhaving daarvan te faciliteren op basis van moderne en vereenvoudigde regels, maatregelen en procedures met betrekking tot buitenlandse directe investeringen. Op die manier zou de overeenkomst duurzame ontwikkeling, economische groei en werkgelegenheid bevorderen en de bilaterale investeringsbetrekkingen tussen de EU en Angola versterken. Ook zou een stevige basis worden geboden om bij te dragen tot de diversificatie van de Angolese economie en de integratie ervan in de wereldeconomie.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

De hierboven vermelde doelstellingen zijn verenigbaar met het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), dat bepaalt dat de EU “de integratie van alle landen in de wereldeconomie, onder meer door het geleidelijk wegwerken van belemmeringen voor de internationale handel” moet stimuleren⁵.

De doelstellingen stemmen ook volledig overeen met die van de Overeenkomst van Cotonou en de vervolgovereenkomst ervan, alsmede met de algemene beginselen die daarin worden bevorderd.

Zij sluiten eveneens aan bij de brede EU-strategie met Afrika⁶, waarin wordt “voorgesteld dat de EU ambitieuzere regelingen ontwikkelt om investeringen in Afrika te faciliteren, aan te trekken en te ondersteunen.”.

Dit voorstel zou ook een aanvulling vormen op de lopende onderhandelingen over “het faciliteren van investeringen voor ontwikkeling”, die momenteel in het kader van de Wereldhandelsorganisatie worden gevoerd.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De doelstellingen zijn verenigbaar met andere beleidsterreinen van de EU, met name met het ontwikkelingsbeleid van de EU.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De procedurele rechtsgrondslag voor deze handeling is artikel 218, leden 3 en 4, VWEU. De Commissie vermeldt geen materiële rechtsgrondslag wanneer zij aanbeveelt te onderhandelen over een internationale overeenkomst.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Het onderwerp van de beoogde onderhandelingen houdt hoofdzakelijk verband met de gemeenschappelijke handelspolitiek. Overeenkomstig artikel 5, lid 3, VEU is het

⁵ Artikel 21, lid 2, punt e), VEU.

⁶ Gezamenlijke mededeling “Naar een brede strategie met Afrika” (2020) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TEXT/PDF/?uri=CELEX:52020JC0004&from=nl>).

subsidiariteitsbeginsel niet van toepassing op gebieden die onder de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen. Volgens artikel 3 VWEU is de Unie exclusief bevoegd op het gebied van de gemeenschappelijke handelspolitiek. Overeenkomstig onder meer artikel 207 VWEU valt het onderhandelen over handelsovereenkomsten onder de gemeenschappelijke handelspolitiek.

De aanbeveling van de Commissie is in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel, aangezien het sluiten van een internationale overeenkomst het belangrijkste instrument is om met een subject van internationaal recht als een andere staat wederkerige rechten en verplichtingen aan te gaan.

- **Keuze van het instrument**

Besluit van de Raad van de Europese Unie.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

In de periode juni – november 2020 heeft de Commissie een openbare raadpleging⁷ gehouden waarmee de input van het Europees Parlement, de lidstaten, de belanghebbenden en het maatschappelijk middenveld werd gevraagd over de evaluatie van het handelsbeleid van de Europese Unie, onder meer over manieren om de handels- en investeringsbetrekkingen van de EU met de buurlanden en Afrika te versterken.

De Commissie raadpleegt regelmatig belanghebbenden, onder meer in de deskundigengroep voor handelsovereenkomsten⁸ en de dialoog met het maatschappelijk middenveld⁹.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Dit voorstel is gebaseerd op externe expertise die bijeen is gebracht in het kader van een project dat in opdracht van de Europese Commissie door de Wereldbank is uitgevoerd. Uit de verslagen is met name gebleken dat investeerders¹⁰ het gebrek aan transparantie en voorspelbaarheid in de omgang met overheidsinstanties, de plotse wijzigingen van wet- en regelgeving en de vertragingen bij het verkrijgen van vergunningen en goedkeuringen van overheidswege aanvoeren als cruciale factoren die van invloed zijn op hun investeringsbeslissingen voor ontwikkelingslanden. Juist op deze gebieden zou het voorstel betrekking hebben.

⁷ https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=266

⁸ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

⁹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

¹⁰ Zie Wereldbank, *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses* (<http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>).

- **Effectbeoordeling**

Het besluit van de Raad betreffende de onderhandelingsrichtsnoeren van 2019 had al betrekking op de facilitering van investeringen waarover met de ACS-landen en -regio's moet worden onderhandeld. Bij het onderhavige besluit gaat het om een procedureel vereiste dat op zich geen extra effect zal hebben in vergelijking met het besluit van de Raad betreffende de onderhandelingsrichtsnoeren van 2019.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Niet van toepassing.

- **Grondrechten**

Het initiatief is volledig in overeenstemming met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het initiatief heeft geen gevolgen voor de begroting.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Niet van toepassing.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Procedurele aspecten**

De Commissie zal namens de EU onderhandelen. Overeenkomstig artikel 218, lid 4, VWEU wordt voorgesteld dat de Raad van de Europese Unie een comité aanwijst in overleg waarmee de onderhandelingen moeten worden gevoerd.

Het Europees Parlement zal overeenkomstig artikel 218, lid 10, VWEU in iedere fase van de procedure worden geïnformeerd.

De Commissie zal deze aanbeveling onmiddellijk na de aanneming ervan openbaar maken.

De Commissie beveelt aan de machtiging onmiddellijk nadat die door de Raad is verleend, openbaar te maken.

BESLUIT VAN DE RAAD

houdende machtiging tot het openen van onderhandelingen over een overeenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Angola inzake investeringsfacilitering

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 218, leden 3 en 4,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Er moeten onderhandelingen worden geopend met het oog op de sluiting van een overeenkomst met Angola inzake investeringsfacilitering.
- (2) Bij Besluit (EU) 2020/13 van de Raad¹¹ zijn de onderhandelingsrichtsnoeren voor de onderhandelingen over economische partnerschapsovereenkomsten met de landen en regio's in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS), voor zover die onder de bevoegdheid van de Unie vallen, gewijzigd.
- (3) Om de samenhang en de consistentie bij de onderhandelingen met andere ACS-landen over investeringsfacilitering te verzekeren, moeten de onderhandelingen met Angola worden gevoerd op basis van de onderhandelingsrichtsnoeren met betrekking tot investeringsfacilitering als opgenomen in Besluit (EU) 2020/13,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De Commissie wordt gemachtigd om namens de Unie met de Republiek Angola te onderhandelen over een overeenkomst inzake investeringsfacilitering.

Artikel 2

De onderhandelingsrichtsnoeren zijn opgenomen in punt 6.2, eerste alinea, van het addendum bij Besluit (EU) 2020/13.

Artikel 3

De onderhandelingen worden gevoerd in overleg met [*door de Raad in te voegen naam van het bijzondere comité*].

¹¹ Besluit (EU) 2020/13 van de Raad van 19 december 2019 tot wijziging van de onderhandelingsrichtsnoeren voor de onderhandelingen over economische partnerschapsovereenkomsten met de landen en regio's in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, voor zover die onder de bevoegdheid van de Unie vallen (PB L 6 van 10.1.2020, blz. 101).

Artikel 4

Dit besluit is gericht tot de Commissie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter